

Δὲν τὰ λέγω αὐτὰ μόνο τῆς Ἑλένης καὶ τοῦ Γιάννη,
Γιὰ καθ' ἓνα σας τὰ γράφω ποὺ πηγαίνουν στὸ Σχολεῖο
Εὐτυχία παιδὲ μεγάλη, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ κάνῃ
Σ' τοὺς γονεῖς τοῦ στὴν πατρίδα, εἰς τὸ βίο τὸν πικρὸ,
Ἄν μ' αὐτὰ τὰ τραγουδάκια, δὲν προσέξετε παιδιὰ
Κάθε σφάλμα σας νὰ σβύσῃ τώρα ποῦσαστε μικρά!

Χαλκίς 1 Μαΐου 1881.

N. ΙΓΓΑΞΗΣ.

ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΜΥΡΑΣ (*)

(ὕπὸ Volney)

«Τὸ πᾶν ρεῦμα καταρράκτου
πίπτον καὶ εἰς τὴν ἀβυσσον ἐξα-
φανιζόμενον».

Π. Σοῦτσοσ.

Ὁ ἥλιος ἔβαινε πρὸς τὴν δύσιν του, ἐρυθρίζον τό-
ξον ἐδεικνυεν εἰσέτι τὰ ἔχνη του ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος.
Ὁ οὐρανὸς ἦτο καθαρὸς, ἡ ἀτμόσφαιρα ξηρὰ καὶ γα-
λήνιος· τὸ θῆσκον τῆς ἡμέρας φῶς ἐμετρίαζε τὴν
φρίκην τοῦ σκότους ἢ ἀναγεννωμένη τῆς νυκτὸς δρό-
σος κατεπράυνε τὰ πυρὰ τῆς πεπυρακτωμένης γῆς.
Οἱ ποιμένες εἶχον ἀποσύρει τὰς καμήλους αὐτῶν.
Δὲν ἔβλεπέ τις οὐδεμίαν κίνησιν ἐπὶ τῆς μοιοτόνου
ταύτης πεδιάδος, βῆθια σιγὴ ἐδέσποζε τῆς ἐρήμου·
εἰς μεμακρυσμένα μόνον διαστήματα ἤκουέ τις τὰς
θρηνώδεις κραυγὰς θῶων τινων καὶ νυκτοκοράκων...
Τὸ σκότος πῆξανε, καὶ ἤδη κατὰ τὸ λυκαυγὲς τὰ
βλέμματά μου δὲν δέσκινον ἢ τὰ λευκὰ φάσματα
τῶν στύλων καὶ τοίχων... Οἱ σιωνῆται οὗτοι τό-
ποι, ἡ ἡσυχος αὐτῆ ἐσπέρα, ἡ μεγαλοπρεπὴς ἐκείνη
σκηνὴ, ἐνέπνεον εἰς τὸ πνεῦμα μου θρησκευτικὰς σκέ-
ψεις. Ἡ θεὰ μεγάλῃς χώρας ἐρήμου, ἡ ἀνάμνησις
τῶν παρελθόντων χρόνων, ἡ ἀντιπαραβολὴ τῆς πα-
ρούσης καταστάσεως, τὸ πᾶν ἀνύψωσε τὸν νοῦν μου
εἰς ὑψηλὰς σκέψεις. Ἐκάθισα ἐπὶ τῆς βίσεως στή-
λης τινος, καὶ ἐκεῖ τὴν χεῖρα ἐστηριγμένην ἐπὶ τοῦ
γόνατος ἔχων, τὴν κεφαλὴν στηρίζων διὰ τῆς χει-
ρὸς, εἶτε φέρων τὰ βλέμματά μου ἐπὶ τῆς ἐρήμου,
εἶτε προσηλῶν αὐτὰ ἐπὶ τῶν εἰρειπίων, ἐδιδόμην εἰς
βαθὴν ρεμβασμόν.

Ἐνταῦθα, εἶπον καθ' ἑαυτὸν, ἐνταῦθα ἤμαζεν
ἄλλοτε πλουσία πόλις· ἐνταῦθα ὑπῆρξεν ἡ πρωτεύ-
ουσα πλουσιωτάτου βασιλείου. Ναί! οἱ νῦν τόσον ἔ-
ρημοι οὗτοι τόποι ἐνεψυχούντο ὑπὸ πλήθους ἀνθρώ-
πων· πληθὺς ἐνεργητικῆ ἀνεστρέφето εἰς τὰς μεμο-
νωμένας ταύτας ὁδοὺς· εἰς τοὺς τοίχους τούτους, ἐν
οἷς βρασιλεύει νεκρὴ σιγὴ, ἀντήχουν ἄλλοτε φωναὶ
χαρᾶς καὶ πανηγύρεων· τὰ κατεσυντρυμμένα ταῦτα
μάρμαρα ἀπετέλουν κανονικώτατα καὶ ἐρρυθμα κτί-
ρια· αἱ ἐγκαταλελειμμένοι αὐταὶ στήλαι ἐκόσμου
μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς· αἱ κατεκρημνισμένοι στοαὶ
διέγραφον τὰς δημοσίας θέσεις. Ἐνταῦθα, ἄλλοτε,

(*) Ἡ Παλμύρα κατεστράφη ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, ἐπὶ
Αὐρηλιανοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις αἰχμαλωτίσας τὴν τότε
βασιλεύουσαν Ζηνοβίαν, ἐφόνευσε πάντας τοὺς περὶ αὐτὴν
ἀρχοντας, ἐν οἷς καὶ τὸν κριτικώτατον Λογγίνον. Σ. Μ.

ἐπιμέλεια καλλιτεχνικὴ ἐκάλει τὰ πλοῦτη ἐξ ὄλων
τῶν κλιμάτων, καὶ ἔβλεπέ τις ἀνταλασσόμενα,
τὴν πορφύραν τῆς Τύρου πρὸς τὰ πολύτιμα Σιρικὰ
νῆματα, τὰ μάλλινα ὑφάσματα τῆς Καζμίρης πρὸς
τοὺς πολυτίμους τῆς Λυδίας τάπητας, τὸν χρυ-
σὸν τῆς Σεφίρας (*) πρὸς τὸν κασσίτερον τῆς Θού-
λης (**).

Καὶ ἐν τούτοις ἴδου τί ἀπομένει ἐκ τῆς πνυτοδου-
νάμου ταύτης πόλεως, σκελετὸς θρηνώδης. Ἡ σιγὴ
τῶν μνημάτων ἀντικατέστησε τὸν θόρυβον τῶν δη-
μοσίων θέσεων. Τὰ ἀνάκτορα τῶν βασιλέων κατέστη-
σαν φωλαὶ ἀγρίων θηρίων. Τὰ ποιμνία βόσκουσιν εἰς
τὰ κατώφλια τῶν ναῶν· δυσώδη ἔντομα κατοικοῦσι
τὰ θυσιαστήρια τῶν θεῶν... Ἄ! πῶς ἐξέλιπε το-
σούτῃ δόξα!!! πῶς ἐξηφανίσθησαν τοσαῦτα ἔργα!!
Οὕτω λοιπὸν παρέρχονται τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων·
οὕτω πῶς ἐξαφανίζονται τὰ ἔθνη καὶ αἱ αὐτοκρα-
τορίαι;

Οἱμοὶ διέτρεξα τὴν ἐγκαταλελειμμένην ταύτην γῆν.
Ἐπεσκέφθην τοὺς τόπους, οἵτινες ἐγένοντο θέατρα
τῆς τοσαύτης λαμπρότητος... καὶ εἶδον αὐτοὺς ἐγ-
καταλελειμένους καὶ ἐρήμους. Ἐζήτησα τοὺς ἀρχαίους
λαοὺς καὶ τὰ ἔργα των, καὶ δὲν εὗρον ἢ ἔχνη ὅμοια
πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς σποδοῦ ἐφήμερα ἔχνη τοῦ διαβάτου.
Οἱ ναοὶ κατεκρημνίσθησαν, τὰ ἀνάκτορα ἀνετράπησαν,
αἱ πόλεις κατεστράφησαν, καὶ ἡ γῆ, γυμνὴ ἐγκατοι-
κων, κατέστη τόπος τάρων μονήρης. Ὑψιστε Θεέ!
Πόθεν ἐπέρχονται τόσον ἀποτρόπαια μεταμορφώσεσι;
διατί τοσαῦτα πόλεις κατεστράφησαν; διατί ὁ ἀρ-
χαῖος οὗτος πληθυσμὸς ἐξηφανίσται διὰ παντός;

Π. Κ. Α.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ

Πρώτιστον μέλημα τῆς Ῥωμάνιας Ἐκκλησίας κατὰ
τοὺς τρεῖς τελευταίους αἰῶνας ἦν ἡ παντὶ σθένει
παρὰκώλυσις τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύ-
ματος. Πᾶσαι αἱ γενόμεναι πρόοδοι ἐν τε ταῖς τέ-
χναϊς καὶ ταῖς ἐπιστήμαϊς, τῷ πολιτισμῷ καὶ τῇ ὀ-
λικῇ εὐημερίᾳ ἐτετέλεθησαν ἀκούσης αὐτῆς καὶ μὴ
βουλομένης. Ὅτε ὁ παπισμὸς ἴσχυεν αἱ εὐφωρότεραι
χώραι τῆς Εὐρώπης διετέλουν πολιτικῶς μὲν δούλαι,
ὀλικῶς δὲ ἄθλια καὶ τεταπεινωμένοι· σκότος πνυ-
πὸν ἀμαθείας καὶ κατακτήσεως κατεκάλυπτε τὰς
ὥραιας ἀλλ' ἀτυχεῖς ταύτας χώρας. Κατ' ἀντίθεσιν
αἱ προτεσταντικαὶ χώραι, αἵτινες ἄλλοτε ἦσαν πα-
ροιμιώδεις διὰ τὸ ἄγονον τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν βάρ-
βαρον κατάστασιν μετεποιήθησαν εἰς περικαλεῖς λει-

(*) Σεφίρα, ἑβραϊστὶ σημαίνει χρυσίον· ἐκεῖθεν λέγει ἡ
Π. Γραφή, (βασ. γ' κεφ. 9'), ὅτι ἔφεραν εἰς τὸν Σολο-
μῶντα 120 τάλαντα χρυσίου. Σ. Μ.

(**) Ἡ Θούλη νῆσος μεγάλη ἐν τῷ Ὀκεανῷ ὑπὸ τὰ ὀ-
περβόρεια μέρη... (Στεφάνος ὁ Βυζάντιος) ὁ σχολιαστὴς
Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, λέγει ὅτι εἶναι ἡ Ἰρλάνδα ἢ ἡ
Σχετλάνδη. Σ. Μ.